

**KALASTUKSESTA TENOJOEN VESISTÖSSÄ SUOMEN JA NORJAN VÄLILLÄ  
TEHDYN SOPIMUKSEN 7 ARTIKLAN 3 KOHDASSA TARKOITETUN  
MÄÄRÄAJAN PIDENTÄMISESTÄ SOPIMINEN; VALTUUTUS  
NOOTTIENVAIHDON SUORITTAMISEEN**

Suomen tasavallan hallitus ja Norjan kuningaskunnan hallitus tekivät 30 päivänä syyskuuta 2016 sopimuksen kalastuksesta Tenojoen vesistössä (SopS 41 ja 42/2017). Sopimus tuli voimaan 1 päivänä toukokuuta 2017.

Sopimuksen toimeenpanoon kuuluu vuosittain se, että osapuolet arvioivat tarvetta sopia kalastussäännöstä poikkeavista määräyksistä sopimuksen 6 artiklan mukaisesti. Sopimuksen 7 artiklan 3 kohdan mukaan arviointi on toteutettava sellaisena ajankohtana, että poikkeavat määräykset voivat tulla voimaan viimeistään sen vuoden huhtikuun 1 päivänä, jolloin poikkeavat määräykset tulevat voimaan.

Suomi ja Norja allekirjoittivat 22 päivänä joulukuuta 2023 uuden Tenojoen vesistön kalastussäännön. Uusi kalastussääntö on tarkoitus saada voimaan vuoden 2024 kalastuskauden alkuun mennessä, ennen nykyisen kalastussäännön voimassaoloajan päättymistä. Nykyinen kalastussääntö on voimassa 1.5.2024 saakka. Uuden kalastussäännön osalta ei ole ensimmäisenä vuotena muutostarvetta kalastusmääräysten osalta. On kuitenkin arvioitava, onko lohenkalastusmahdollisuuksia uudistettujen säännösten perusteella tulevalle kalastuskaudelle. Kalastussäännössä lohenkalastus olisi säädelty portaittain, lohikantojen elpymisen ja eri lohikantojen Tenojoen pääuomassa tunnettujen vaellusajankohtien mukaan. Kalastussopimuksen 6 ja 7 artiklan mukaisesti todettaisiin vuosittain tutkimustiedon perusteella, mikä kalastussäännön lohenkalastuksen sääntelyä koskevassa 5 §:ssä säädetyistä kriteereistä toteutuu.

Uuden kalastussäännön pitäisi kuitenkin olla voimassa ennen kuin kalastussopimuksen 6 ja 7 artiklassa tarkoitetut viranomaiset voisivat todeta lohenkalastusta koskevan tilanteen heidän välillä tehtävässä kalastussopimuksen 7 artiklan 4 kohdan mukaisessa pöytäkirjassa, joka saatetaan kansallisesti voimaan valtioneuvoston asetuksella.

Kalastussäännön hyväksymisprosessi on kesken, minkä johdosta Suomen maa- ja metsätalousministeriö ja Norjan ilmasto- ja ympäristöministeriö eivät ole voineet sopia vuoden 2024 lohenkalastusmahdollisuuksista siten, että asia voitaisiin saattaa voimaan huhtikuun 2024 alkuun mennessä, vaan määräysten voimaansaattamiseen tarvitaan lisää aikaa.

Suomen ja Norjan osapuolet ovat katsoneet, että Teno-sopimuksen 7 artiklan 3 kohdassa tarkoitetusta määräajasta poikkeamisesta vuonna 2024 voitaisiin sopia osapuolten välillä noottienvaihdolla tehtävällä sopimuksella. Noottienvaihdolla sovittaisiin, että vuoden 2024 kalastussäännöstä poikkeavia määräyksiä koskeva pöytäkirja saatettaisiin voimaan viimeistään

9 päivänä toukokuuta 2024. Hallituksen esityksessä eduskunnalle kalastuksesta Tenojoen vesistöissä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen hyväksymisestä sekä laeiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta sekä kalastuslain muuttamisesta (HE 239/2016 vp, s. 80) on katsottu, että Teno-sopimuksen 6 ja 7 artikla kuuluvat lainsäädännön alaan. Kyseiset määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan kuitenkin vain siltä osin kuin niissä määrätään sopimusvallan delegoinnista. Näin ollen 7 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu määräaika koskeva yksittäinen määräys ei kuulu lainsäädännön alaan ja siitä poikkeaminen noottienvaihdolla ei edellytä eduskunnan hyväksyntää. Tasavallan presidentti voi päättää valtuutuksesta tehdä noottienvaihdolla sopimus ja noottien vaihdolla tehty sopimus voidaan myöhemmin saattaa voimaan valtioneuvoston asetuksella. Maa- ja metsätalousministeriö on asian valmistelun aikana ollut yhteydessä ulkoministeriöön. Asian hyvin kiireellisen aikataulun ja asian säädösteknisen luonteen vuoksi varsinaista lausuntokierrosta noottienvaihdon tekemisestä ei ole ollut mahdollista järjestää.

Edellä olevan perusteella esitetään, että Tasavallan Presidentti valtuuttaa suurlähettiläs Teemu Tannerin tai hänen estyneenä ollessaan lähetystöneuvos Maria Forslundin sopimaan noottienvaihdolla Suomen tasavallan hallituksen ja Norjan kuningaskunnan hallituksen välillä kalastuksesta Tenojoen vesistöissä tehdyn sopimuksen 7 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun, poikkeavien määräyksien voimaantulolle asetetun määräajan pidentämisestä 9 päivään toukokuuta 2024.